

Doğumunun 800. Yılında
Hacı Bektaş Veli
Sempozyumu (Nevşehir, 17-18 Ağustos 2009)

BİLDİRİLER

T.C. Başbakanlık
Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu
Atatürk Kültür Merkezi Yayını: 399
Bilimsel Toplantılar Dizisi: 49

ISBN: 978-975-16-2335-5
İLESAM: 2009.06.Y.0143.389

DOĞUMUNUN 800. YILINDA
HACI BEKTAŞ VELİ
Atatürk Kültür Merkezi 2010
Birinci Baskı • 1000 Adet

Editör: Prof. Dr. Filiz KILIÇ

Düzeltili: Dr. Alev KÂHYA BİRGÜL

Kapak Resmi: Erdoğan YAVUZ

Atatürk Kültür Merkezi
Ziyabey Caddesi Nu:19, 06520 Balgat - Ankara
Tel : 0 312. 284 34 18 - 284 34 25
Belgegeçer : 0 312. 284 34 65
e-posta : gensekreter@akmb.gov.tr
İnternet : www.akmb.gov.tr

**Kapak Tasarımı ve Sayfa Mizampajı
Grafiker**

Grafik-Ofset Matbaacılık Reklamcılık
Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Tel: 0 312. 284 16 39 (pbx) • Faks: 0 312. 284 37 27
E-mail: grafiker@grafiker.com.tr • Web: www.grafiker.com.tr

Baskı ve Cilt

Yeni Reform Matbaacılık Yayıncılık Ltd. Şti.
Kazım Karabekir Caddesi, No: 91/2 İskitler - Ankara
Tel: 0 312. 341 20 92 • Faks: 0 312. 341 20 93 • E-mail: reformmatbaasi@ttmail.com

Doğumunun 800. Yılında Hacı Bektaş Veli (2009:Nevşehir)
Doğumunun 800. Yılında Hacı Bektaş Veli Sempozyumu, 17-18 Ağustos:2009:Bildiriler / yayına
hızl. Filiz Kılıç - Ankara: Atatürk Kültür Merkezi, 2009.
xxx, 440 s.: fotoğ. (kimi renkli), res., hrt., tbl., 24 cm. - (AKDITYK Atatürk Kültür Merkezi yayını;
399. Bilimsel toplantılar dizisi;49).

ISBN: 978-975-16-2355-5

1. HACI BEKTAŞ-I VELİ, 1209-1271
 2. SEMPOZYUM -- TÜRKİYE
 3. BEKTAŞİLİK, TASAVVUF -- TÜRKİYE
 4. HACI BEKTAŞ-I VELİ -- TÜRKİYE -- SEMPOZYUMLAR
- I. Kılıç, Filiz, Prof. dr., yay. haz. II. E.a. III. Dizi.

297.75250

Ahmet Yesevi-Hacı Bektaş Veli izgisinde “Velayetname”nin Anlam ve Önemi Hakkında

Hasan ONAT*

ÖZ

Alevi Bektaşiliğın yazılı kaynakları yok denilmektedir. Yapılan çalışmalar Velayetnâme gibi yazılı kaynakların bulunduğunu göstermektedir. Hacı Bektaş felsefesini anlamanın yolu Velayetnâmesini anlamaktan geçer.

Anahtar Kelimeler: Hacı Bektaş Velî, Velayetnâme, Ahmet Yesevi.

ABSTRACT

It is that Alevi Bektashi order has no written sources. Studies show that there are some written sources such as Velayetnâme. One can understand Hacı Bektaş Philosophy through reading his velayetname.

Key Words: Hacı Bektaş Velî, Velayetnâme, Ahmet Yesevi.

Bir ulus dirilerinden çok ölüleri tarafından yönetilir. Bir ulus ancak ve ancak onlar tarafından meydana getirilir. Yüzyılların devamınca düşüncelerimizi ve duygularımızı ve dolayısıyla da tutum ve davranışlarımızın hareket ettirici gücünü onlar yaratırlar. Kaybolan nesiller bizlere sadece fiziki yapılarını değil, aynı zamanda düşüncelerini de benimsetirler. Canlıların tartışılmaz tek efendileri ölülerdir. Biz onların hatalarının sıkıntısını çeker, erdemlerinin ödülünü alırız”. Gustave Le Bon, 25.

* Prof. Dr., Ankara Üniversitesi, İlahiyat Fakültesi, e-posta: onat@divinity.ankara.edu.tr.

Konunun Anlam ve Önemi

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, yaklaşık 15 milyon kilometre karelik bir alanda döneminin küresel aktörü olan Osmanlı Devleti'nin enkazı üzerinde, Anadolu'da kurulmuş genç bir devlettir. Bu devlet, hem özne olan Osmanlı'nın, hem de Türklerin egemenlik alanının bütün sorunlarını da miras almış gibidir. Bu sebepten, özellikle tarihsel olan/ geçmişten bize intikal eden bütün sorunların köklerinin yatay ve dikey olarak tespit edilmesi; geleceğimizin geçmişin ipoteğinden kurtarılması bir tür zorunluluk olarak karşımızda durmaktadır. İşin gerçeği, bizim için en önemli ayak bağı, kendi geçmişimizdir. Bilinmeyen geçmiş, gelecek perspektifini ve geleceğe güvenle bakma imkanını ortadan kaldırır. Gelecekle ilgili sağlıklı plan ve projeleri olmayanların, yeterli düzeyde tarih bilgi ve bilincinden yoksun kalanların kendi geçmişlerinin karanlık dehlizlerinden çıkabilmeleri pek mümkün olmaz. Bu karanlık dehlizlerde biriken ve belirsizlikten/bilgisizlikten beslenen korku, sorunların çözümsüzmüş gibi algılanmasının en başta gelen sebeplerindedir.

Geçmişten miras kalan sorunların en tipik özelliklerinden birisi, acılar eksen alınarak, hatta başkalarının acıları transfer edilerek, abartılı bir şekilde yeni nesillere aktarılmasıdır. Ma'şeri vicdanda makes bulan örselenmeler, tıpkı bir mıknatıs gibi acı adına ne varsa kendine çekerek, acılardan beslenerek varlığını sürdürür. "Kuyruk acısı"na dönüşen acılar, anne sütüyle yeni nesillerin ruhlarına zerkedilir. İşte, Türkiye'nin gündeminden düşmeyen Alevilik-Bektaşilik ile ilgili sorunlar, acılar üzerine inşa edilen, tarihi kökleri olmasına rağmen kendi kendine üremeye başlayan, üstelik, uluslar arası nitelik kazanan bir sorunlar yumağıdır. Hiç kuşkusuz çözümsüz değildir. Ancak, bu bizim ürettiğimiz, bizim geçmişten miras aldığımız; her şeyiyle/ her yönüyle bizim olan bir sorundur. Uluslar arası nitelik kazanmasına rağmen, bu sorunu çözecek olan bizim kendimizden başkası değildir. Çözüm için başlangıç noktası bilim ve bilimsel bilgi olmak durumundadır. Hacı Bektaş Veli'nin dediği gibi "bilimden gidilmeyen yolun sonu karanlıktır".

Kökleri geçmişte olan, miras yoluyla gelen sorunların çözümü için hem güncel gerçeklerin, hem tarihi gerçeklerin, hem de yaşanan sü-

reçlerin öncelikle bütün açıklığı ile ortaya konulması gerekmektedir. Sadece mevcut sosyolojik gerçekler, bu tür sorunları çözmek konusunda yeterli olmaz. Geçmiş suçlamak, ya da aklamak da çözüm için fazla bir anlam ifade etmez. Önemli olan sorunların tarihsel arka planını doğru tespit, sorunların hangi süreçler dahilinde, nasıl değişerek, dönüşerek bugüne geldiğini belirleme ve bugünü doğru okuyarak evrensel boyutlu bir çözüm üretebilmektir. Bir başka ifadeyle, kökü geçmişte olan sorunların çözümü, bilimin ışığında geçmişin aydınlık hale getirilmesiyle başlar. Sorunların kökeni hakkındaki doğru bilgi, tarihsel akış içerisinde, muhtelif sebeplerle sorunu istismar amaçlı sapma, dönüşüm ve etkileşimlerin açığa çıkmasına ve çözüm arayışlarının bilgi temelli yürütülmesine imkan sağlar.

Bugün Alevilik-Bektaşilik'in karşı karşıya bulunduğu temel sorun, geçmişin ve yaşanagelen süreçlerin bilinmemesiyle ilgilidir. Köklerin bilinmemesi, ister istemez çok yönlü Alevilik-Bektaşilik inşa faaliyetlerini beraberinde getirmektedir. Bu faaliyetlerin önemli bir kısmının doğrudan rantla ilgili olduğunu görmezlikten gelmek mümkün değildir. Oysa, Alevilik-Bektaşilik'le ilgili yapılması gereken keyfi kimlik inşaları yerine, kimlikle ilgili tarihsel arkaplanın ve bugünü hazırlayan süreçlerin keşfedilmesi; keşfe dayalı bir kimlik tartışmasının başlatılmasıdır.

Mevcut haliyle "Alevilik-Bektaşilik" şeklinde ifade edilen sosyolojik oluşumun temelinde Bektaşilik ve Kızılbaşlık gibi iki ana damar vardır. Bektaşilik, Ahmet Yesevi'nin temellerini attığı, ahlak temelli İslam anlayışının "Yesevilik" doğrultusunda Anadolu'da çiçeklenmesi ile ortaya çıkan bir Türk Tasavvuf ekolüdür. Kızılbaşlık ise, Şeyh Safiyyüddin'in temelini attığı Erdebil'deki Safevi Dergahı'na mensup olan Türklerin 16. asırda övünerek kullandıkları bir sıfattır. Kızılbaş adı, bir gurubu ifade etmek üzere Şah İsmail'in babası Şeyh Haydar zamanında kullanılmaya başlanmıştır. Kızılbaş demek Türk demektir. Kızılbaş demek Erdebil/Safevi Tekkesi'ne mensup olmak demektir.

Bektaşilik ve Kızılbaşlık Çaldıran sonrasında buluşurlar. Kızılbaşlar'ın bir kısmı Osmanlı Devleti'nin de talepleri doğrultusunda Hacı Bektaş'taki Bektaş Dergahını merkez kabul ederek varlıklarını sürdürürler. Bazı Kızılbaşlar, müstakil ocaklar olarak hayata devam

ederler. Bazı Kızılbaşlar da, Kürtlere Osmanlı Devleti'nin sağladığı birtakım ayrıcalıklardan istifa etmek ve kendilerini güven içinde hissetmek için Kürt boylarının arasına dağılırlar. Bugün Kürt Alevisi, Kürt Kızılbaşlar denilen gurupların çoğunun Türk kökenli olduğu bilinmektedir.

İşte bu tebliğin esas amacı, Bektaşilik'in Kızılbaşlık'la buluşmadan önceki döneminin birtakım özelliklerini bize ulaştıran en önemli bilgi kaynaklarından birisi olan *Velayetname*'yi merkeze alarak, *Velayetname*'nin kaleme alındığı zaman diliminde halk muhayyilesinde yer ettiği kuşku götürmeyen Bektaşilik'in ve Hacı Bektaş Veli'nin o dönem koşullarında nasıl algılandığını, nasıl değerlendirildiğini tespit etmeye çalışmaktır.

Alevilik-Bektaşilik'in Yazılı Kaynakları ve Velayetname

Alevilik-Bektaşilik gündeme geldiği zaman ısrarla yazılı kaynakların olmadığı, her şeyi sözlü kültür üzerinden okunması gerektiği söylenmektedir. Bu ifadenin artık fazla bir anlamının kalmadığını belirtmeliyiz. Her şeyden önce Bektaşilik bugüne yazılı bir gelenekle gelmiştir. Bu alanda yazılmış olan Erkannameler (Erkannameler hk. Bk. Teber, Ö. Faruk, Bektaş Erkannamelerinde Mezhebi Unsurlar, Ank. 2008), Bektaş ileri gelenlerinin kaleme aldıkları kitaplar, yazdıkları şiirler, akla hemen gelen kaynaklardır.

Kızılbaşlık doğrultusunda da, yazılı kaynakların mevcut olduğunu, en azından elimizde "Buyruklar"ın bulunduğunu söyleyebiliriz (Buyruklar hk. bk. Kaplan, Doğan, Buyruklara Göre Kızılbaşlık, basılmamış doktora tezi, Konya 2008).

Bu arada ihmal edilen daha önemli bir gerçek daha vardır: Türk Tarih ve Kültürü'nün bütün kaynakları aynı zamanda Alevilik-Bektaşilik'in de yazılı kaynaklarıdır. Abdülbaki Gölpınarlı'nın *Velayetname* ile ilgili olarak yapmış olduğu şu tespitleri Alevilik-Bektaşilik'in yazılı kaynakları açısından oldukça önemlidir: "Yayınladığımız 'Menakıb-ı Hacı Bektaş Veli', yahut öbür adıyla 'Vilayet Name-i Hacı Bektaş Veli' dine dayanan Türk edebiyatındaki zincirin adeta bir halkasıdır. Bu zincir, 'Kitabı Dede Korkut'la başlar, Hamza Name, Kitab-ı Eba Muslim, Battal Gazi ve Danişmend Gazi destanları, Saltuk Name adlı kitaplar-

la yürür, 'Otman Baba Vilayetnamesi'nden (*Vilayetname-i Şahi*) sonra Hacı Bektaş Veli Vilayet Name'sini verir; bu eserden sonra Hacım Sultan, Abdal Musa, Seyyid Ali Sultan, Demir Baba Vilayet Nameleri gibi küçük eserlerle tamamlanır". (Abdülbaki Gölpınarlı, *Vilayetname*, İnkılap Kitabevi, İst. Trz. , VI). Bu tespitler, Alevilik-Bektaşilik'i Türk Tarihi'nin dışında aramanın ve onun yazılı kaynakları olmadığını iddia etmenin tarihi hakikatlerle pek bağdaşmayacağını ortaya koymaktadır.

Alevilik- Bektaşilik'in yazılı kaynakları olduğunu söylemek, Alevi-Bektaşiler tarafından yazılan her şeyin güven içinde korunduğu ve bu güne geldiği anlamına gelmemektedir. Bu konuda Bektaşî gelenek Kızılbaş gelenekten daha şanslı olmuştur. Osmanlı Devleti, 1826- 1839 yıllarını bir kenara bırakırsak, Bektaşilere hep müsamahakar davranmış; hatta Bektaşî Tekkelerini korumuş, kollamış ve desteklemiştir. Yeniçeriler'in Hacı Bektaş Veli'yi pir kabul etmeleri, Bektaşilik'in bir anlamda resmi tarikat olarak düşünülebileceğini göstermektedir. Çaldıran sonrası Kızılbaşlara Hacı Bektaş'ın adres olarak gösterilmesi de bu doğrultuda değerlendirilebilir. Ancak Kızılbaşların durumu işin gerçeği hiç de iç açıcı olmamıştır. Osmanlı, Çaldıran sonrası Doğu Sınırı tespit edilmesine rağmen, kendi topraklarında kalan Kızılbaşları hep kuşku ile izlemiş; Kızılbaş gelenek Çaldıran'ın hazırladığı acılarla beslenen zeminde korku kültürünü içselleştirerek, içe kapanarak varlığını sürdürmeye çalışmıştır. Erdebil Tekkesi ile bağların kopması, Anadolu'da kalan Kızılbaşların bilgi bakımından beslenme imkanlarını da ortadan kaldırmıştır. Bu bakımdan Kızılbaşlık sözlü kültürü esas alarak, acılarla beslenerek varlığını devam ettirmeye çalışmıştır. Bütün bu olumsuzluklara rağmen, Kızılbaşlığın da yazılı kaynakları vardır. Daha önce zikrettiğimiz Buyrukların ötesinde, 'Ocaklar'da, bazı ailelerin ellerinde bulunan, henüz ortaya çıkmamış şecereler önemli bilgi kaynaklarıdır. Henüz ortaya çıkmamış çok sayıda yazma eserin olduğu bilinmektedir.

Hacı Bektaş Veli'nin adı etrafındaki mitolojik anlatının kaleme alındığı *Velayetname* de, önemli bir yazılı kaynaktır. Oradaki bilgileri, doğrudan tarih vesikası gibi değerlendirmek, elbette doğru olmayacaktır. Ancak, *Velayetname*'nin, en azından kaleme alındığı zaman diliminde,

Anadolu'da, Hacı Bektaş Veli'ye gönül verenlerin, Yesevilik çizgisinde vücut bulan Bektaşilik'i nasıl anladıkları konusunda bize önemli ipuçları verebileceği tartışılmayacak bir husus olmalıdır diye düşünüyoruz.

Velayetname, Menakıbnâme türü eserlere hiçbir zaman ve hiçbir şekilde tarihi eser gözüyle bakmak, bu eserlerde yer alan bilgilerden hareketle tarih inşa etmeye kalkışmak bilimsel bir tutum ve tavır olmayacaktır. Ancak, her türlü tarih inşa faaliyetinde, geçmişten intikal eden her türlü malzemenin bir şekilde değerlendirilmesi gerektiği de her türlü tartışmanın ötesindedir.

Mitoloji, kolektif bellekte iz bırakan/iz bırakması istenilen birtakım hakikatlerin sembollerle de olsa, özün/çekirdeğin varlığını sürdürmesini sağlamak gibi ilginç bir işlev görmektedir.

Mitolojinin kendine özgü sembolik dilinin, güvenilirliği yüksek bilgi ve belgelerin ışığında deşifre edilmesi gerekmektedir.

Pek çok yazma nüshaları bulunan *Velayetname*'nin tam olarak ne zaman kaleme alındığını tespit edebilmek şimdiye kadar pek mümkün olmamıştır. Gölpınarlı, *Velayetname*'nin Firdevsi Rumi tarafından kaleme alındığı kanaatindedir. Buna rağmen *Velayetname*'de işaret edilen bazı tarihi olayları, sözlü kültür olarak nesilden nesle aktarılagelen bilgilerin yazıya geçtiği zaman konusunda bize bazı ipuçları vermektedir. Mesela, Hacı Bektaş Veli'nin Türbesinin kubbesinin kurşunla kaplanması II. Beyazıt zamanında onun emriyle gerçekleştirildiği bilgisi, üstelik de yazılı metnin sonlarında yer aldığı için, *Velayetname*'nin II. Beyazıt döneminde veya hemen sonrasında yazılmış olabileceğini düşündürmektedir.

***Velayetname*'nin Akla Getirdikleri**

Velayetname, kaleme alındığı zaman diliminde halkın muhayyilesinde yer eden, gerçek olup olmadığına bakılmaksızın dilden dile aktarılan birtakım hikayelerin yazıya geçirilerek unutulmamasını, o zamanki algı biçiminin bir anlamda dondurularak bize kadar ulaşmasını sağlamıştır. İşin gerçeği, *Velayetname*'de anlatılan pek çok husus, Anadolu'nun pek çok yöresinde, hem de yöresel öğelerle bezenerek dilden dile dolaşmaya devam etmiştir. Mesela, Hacı Bektaş Veli'nin

Velayetname'de geçen "Susam Yaprağı Üzerinde Namaz Kılması" (Gölpınarlı, 8) meselesi, "darı çeci üzerinde namaz kılma meselesi"ne dönüşmüş ve tamamen yöresel bir nitelik kazanmıştır. Çankırı'nın Eldivan ilçesinde yaşlılar tarafından hala dile getirilen bu söylence şöyledir: "Büyük 7 veli İldivan'da Pazar Duran denilen yerde toplanmış; vefat ettikleri zaman nereye gömüleceklerini konuşmaya başlamışlardır. Denilmiştir ki, kim darı çecinin üstünde, bir tek darı tanesini yerinden oynatmadan namaz kılsa, o burada kalsın. İşte Pazar Duran'daki Dede, darı çecinin üzerinde hiç oynatmadan namaz kıldığı için orada kalmıştır".

Velayetname'de geçen Hacı Bektaş'ın Sarı İsmail'e vasiyeti de (Gölpınarlı, 88), Eldivan yöresinde, Hacı Bektaş'ın adı zikredilmeksizin anlatılmaktadır.

Velayetname'de kaydedilen menkıbelerin Anadolu'nun muhtelif yörelerinde anlatılır olmasında, elbette *Velayetname* ile kayıt altına alınmış olmanın katkısı vardır. Ancak, bu durum, kanaatimizce iki önemli gerçeğe de işaret etmektedir: Birincisi, Anadolu insanı, ahlaki açıdan bir anlam ifade eden kıssaların gerçeğe örtüşüp örtüşmediğini pek sorgulamadan, ondan ders çıkartmanın yolunu aramış; anlatılanları yöresel öğelerle süsleyerek güncelleştirmeyi başarmıştır. Bu durum, Ahmet Yesevi çizgisinde değişerek, dönüşerek Yesevilik adı altında varlığını sürdüren geleneğin öne çıkarttığı ahlak temelli din anlayışının söylencelerden de beslenmesini bildiğini göstermektedir. Bir başka ifadeyle esas olan ahlak olunca, ahlaklı olmayı sağlayacak her imkandan faydalanılmıştır. İkincisi menkıbeler yöreselleştirilerek yaşatılması mümkün kılınmıştır.

Diğer taraftan, *Velayetname* ve orada kaydedilen menkıbelerin Anadolu'da yaşatılmış olması, Hacı Bektaş'ın adı etrafında, Ahmet Yesevi çizgisinde kurumsallaşmış bir yapının, en azından *Velayetname*'nin yazılmış olduğu zaman diliminde mevcut olduğunu göstermektedir. Nitekim Gölpınarlı bu konudaki düşüncesini şöyle dile getirir: "Vilayet- Name'deki bütün olaylar, açıkça gösteriyor ki eser yazılırken, daha doğrusu önceden de söylediğimiz gibi şifahi rivayetler, bir sağlam, bir kalemine hakim adam tarafından tespit edilirken Bektaşî geleneği tamamıyla kurulmuş, gelişmiş, zenginleşmiş,

kökleşmiştir. Şunu da kaydedelim ki Bektaşî geleneği mahalli olarak bünyeleşen bir gelenektir; kökü yerdedir". (Gölpınarlı, XXVII-XXVIII).

Yesevi geleneğinin *Velayetname*'nin yazıldığı zaman diliminde Anadolu'da Bektaşîlik olarak ortaya çıkıp, kurumsallaşma sürecini tamamlamış olması, bu oluşumun söz konusu süreçteki tezahürlerinin ve halk muhayyilesinde iz bırakan ana unsurlarının fazla spekülasyona izin vermeksizin anlaşılmasını kolaylaştırmaktadır. Şöyle ki: Bektaşîlik geleneği, Hacı Bektaş Veli Ahmet Yesevi ile görüşmemiş olsa bile Ahmet Yesevi çizgisinin bir devamıdır; *Velayetname*'de anlatılanlar Bektaşîlik'in Ahmet Yesevi ile birlikte başlayan sürecin içinde mütalaa edilmesini gerektirmektedir. Ancak, her ne kadar Ahmet Yesevi'nin hikmetleri ile adeta ölümsüzleşen Yesevilik ruhunun varlığı bir şekilde hissediliyorsa da, Anadolu'da filizlenen Bektaşîlik'in Yesevilik'in aynısı olduğunu iddia etmenin hiç mümkün olamayacağı da ortadadır.

Hacı Bektaş Veli'nin adı, *Velayetname*'nin kaleme alındığı dönemde, hem mitolojik bir zırha bürünmüş; hem de halk muhayyilesinde mitoloji üretilebilecek kadar önemli bir yer edinmiştir.

Velayetname, Ahmet Yesevi ile kurulmuş olan irtibatın Hacı Bektaş Veli'ye gönül verenler tarafından içselleştirilmiş olduğunu ortaya koymaktadır. Bu irtibat, ister Bektaşîlerin meşruiyet arayışı doğrultusunda Ahmet Yesevi ile bağ kurarak güçlenme, kendine sağlam bir temel bulma arzusundan kaynaklansın, isterse, gerçekten Ahmet Yesevi'den devam eden bir çizgi olsun, sonuçta Bektaşîlerin aidiyet duygularında belirleyici olmuştur.

Velayetname, Bektaşîlerin Osmanlı Devleti ile herhangi bir sorunları olmadığını; tersine Devlet'in Bektaşîlere ve Hacı Bektaş Veli'ye özel ilgi gösterdiğini düşündürmektedir.

Kaynaklar

Gölpınarlı, Abdülbaki, *Vilayetname*, İnkılap Kitabevi, İst. Trz. , VI.

Kaplan, Doğan, "*Buyruklara Göre Kızılbaşlık*", Selçuk Üniv. Basılmamış doktora tezi, Konya 2008.

Teber, Ö. Faruk, *Bektaşî Erkannamelerinde Mezhebi Unsurlar*, Ankara 2008.